

S današnjim danom potrošili smo resurse koje nam planet pruža. **Dan ekološkog duga je dan kada godišnja potrošnja čovječanstva u odnosu na prirodu prekorači ono što Zemlja može regenerirati u toj godini.** Dan ekološkog duga svake se godine pomiče unaprijed – 2000. godine bio je početkom listopada dok ove godine pada na 13. kolovoza. U razdoblju kraćem od osam mjeseci, čovječanstvo je iskoristilo prirodne kapacitete za cijelu godinu, dok skladištenje ugljičnog dioksida sudjeluje s više od pola potrošnje ovih kapaciteta, kažu podaci Mreže za globalni ekološki otisak (Global Footprint Network), međunarodne neprofitne organizacije koja se bavi pitanjima održivosti i koja ima centre u Sjevernoj Americi, Europi i Aziji.

Posljedice ekološke potrošnje postaju sve očiglednije, a javljaju se u vidu ogoljavanja šuma, suša, nedostatka svježe vode, erozije tla, gubitka biološke raznolikosti i nagomilavanja ugljičnog dioksida u atmosferi. Prema klimatskim modelima, navedene pojave će sve više dovoditi do sve izraženijih ekoloških posljedica. Shodno tome, donosioci odluka koji će uzimali u obzir ova rastuća ograničenja imat će veće šanse da postignu dugoročno održive gospodarske rezultate.

Ugljični otisak čovječanstva se udvostručio od ranih sedamdesetih godina prošlog stoljeća, kada je čovječanstvo prvi put prešlo granicu ravnoteže i ušlo u ekološki dug. Ugljični otisak je i dalje najveći uzrok neravnoteže između ekološkog otiska i biokapaciteta planeta. Matis Vakernagel, predsjednik Global Footprint Networka i jedan od tvoraca izračunavanja ekološkog otiska kaže: „Globalni odgovor leži u postupnom smanjivanju uporabe fosilnih goriva što je i predmet međunarodnih pregovora u očekivanju novog općeprihvaćenog klimatskog dogovora u Parizu.“

Ugljični otisak je neraskidivo povezan s ostalim komponentama ekološkog otiska – obradivim zemljištem, pašnjacima, šumama i zemljištem na kojem su izgrađeni objekti i infrastruktura. Svi korisnici tih prostora međusobno se natječu za slobodan prostor. Što je veća potražnja za hranom i drvnom biomasom i proizvodima, to je manje raspoloživih šumskih ekosustava koji apsorbiraju ugljični dioksid oslobođen sagorijevanjem fosilnih goriva.

Klimatski sporazum čije se postizanje očekuje na Konferenciji stranaka potpisnica UN-ove Okvirne konvencije o klimatskim promjenama, koja će se održati u prosincu ove godine, bit će usredotočen na održavanje rasta temperature na ispod 2 stupnja Celzijusa u odnosu na predindustrijsko razdoblje. Ovaj zajednički cilj zahtijeva od država potpisnica UN-ove Okvirne konvencije o klimatskim promjenama da primijene konkretne mjere radi postupnog eliminiranja fosilnih goriva do 2070. godine.

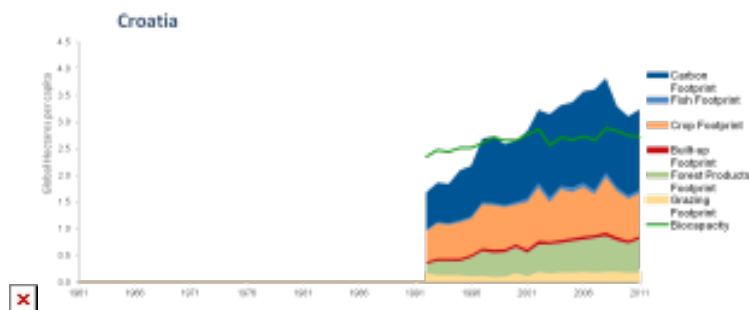
Pod uvjetom da se globalne emisije ugljičnog dioksida smanje za barem 30 posto do 2030. godine u odnosu na sadašnju razinu, Dan ekološkog duga u toj godini bi se mogao vratiti na 16. rujan.

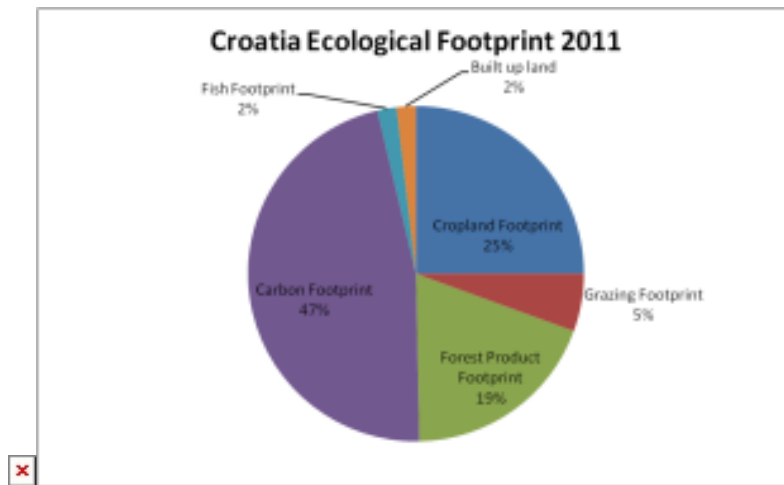
Pozitivan primjer predstavlja smanjenje emisija ugljičnog dioksida u Danskoj koja je svoje emisije smanjila za 33 posto u odnosu na devedesete godine prošlog stoljeća. Da je i ostatak svijeta primijenio taj princip, Dan ekološkog duga ove bi se godine obilježavao 3. listopada.

Nastave li se resursi trošiti kako ih danas trošimo, potrošnja resursa u 2030. godini odgovarala bi resursima dviju planeta a dan ekološkog duga bi se pomaknuo na kraj lipnja.

„Ohrabreni smo povećanjem udjela energije iz obnovljivih resursa, kao i sviješću sektora financija da je niskougljično gospodarstvo put kojim treba ići.“ rekao je Vakernagel. „Smanjenje ugljičnog otiska je od vitalnog značaja. Sve više to postaje gospodarska potreba država širom svijeta. Smisao održivosti je da svi žive dobro u okviru kapaciteta koje nam pruža Zemlja. To se može postići samo ako budemo držali ekološki otisak u granicama kapaciteta našeg planeta“.

Hrvatska živi izvan mogućnosti svojih prirodnih resursa. Prema WWF-ovom „Izveštaju o stanju planeta“, kada bi svatko na svijetu živio poput prosječnog Hrvata, trebali bi nam resursi 1,9 planeta. Broj Hrvatska koje bi nam bile potrebne kako bi održale trenutnu populaciju u Hrvatskoj iznose 1,2. Što se tiče otiska, većina biokapaciteta u Hrvatskoj je šuma, gotovo 55 posto, dok je samo 24 posto hrvatskog biološkog kapaciteta obradiva površina. Hrvatska je prvi put zakoračila u ekološki dug 1997. godine. Biokapacitet po stanovniku ostao je isti od 1992. godine, ali je ekološki otisak potrošnje porastao tijekom tog razdoblja. Ugljični je otisak porastao za 124 posto u razdoblju između 1992. i 2006., kada je dosegao svoj vrhunac.

Za podatke ostalih zemalja pogledajte interaktivnu mapu:

http://footprintnetwork.org/ecological_footprint_nations/

Izvor: Mreža za globalni ekološki otisak (Global Footprint Network) i WWF Adria